

Seat
No.

Set P

**M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MANAGEMENT AND CURRICULUM DESIGN IN PHYSICAL
EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) व्यवस्थापनाची मार्गदर्शक तत्वे ----- करिता उपयुक्त आहेत.
  - 2) इंटरनेट स्रोत हे ----- चे साहित्य आहे.
  - 3) ज्ञानकोश स्रोत हे ----- चे साहित्य आहे.
  - 4) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडास्पर्धा ----- यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडतात.
  - 5) अभ्यासक्रम ----- शी संबंधित आहे.
  - 6) शारीरिक शिक्षण संघटनांच्या प्रत्येक प्रकाराची ----- गरज आहे.
  - 7) शारीरिक शिक्षणातील जनसंपर्क ----- शी संबंधित आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) जनसंपर्क म्हणजे काय?
  - 2) महाविद्यालयीन क्रीडा व्यवस्थापनात आवश्यक नोंदी कोणत्या?
  - 3) क्रीडा सुविधेपैकी एका क्रीडा सुविधाचे नाव सांगा?
  - 4) क्रीडा साहित्य खरेदीतील पहिली पायरी सांगा?
  - 5) कार्यक्रम व्यवस्थापनावर परिणाम करणाऱ्या एका घटकाचे नाव लिहा.
  - 6) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडास्पर्धेचा सचिव कोण असतो?
  - 7) जिमनेशियम हॉलसाठी घ्यावयाची एक काळजी?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची व्याख्या आणि महत्त्व.
ब) पाठयक्रम संशोधनाचे महत्त्व.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय? क्रीडा व्यवस्थापनाची तत्वे आणि कार्ये स्पष्ट करा.
ब) महाविद्यालय आणि शालेय स्तरावर क्रीडा कार्यक्रम व्यवस्थापनाचे फायदे कोणते सविस्तर लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) पाठयक्रमाचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करून, पाठयक्रम तयार करावयाची तत्वे स्पष्ट करा.
ब) कोणत्याही दोन क्रीडा सुविधांची काळजी व देखभालीचे वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) क्रीडा साहित्याची खरेदी
ब) जनसंपर्क
क) शारीरिक शिक्षणातील ज्ञानकोश
ड) क्रीडा मासिकांचे महत्त्व
इ) जनसंपर्काची तत्वे

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MANAGEMENT AND CURRICULUM DESIGN IN PHYSICAL
EDUCATION

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original question in English.

Q.1 A) Fill in the Blanks **07**

- 1) Management guidelines are careful for _____.
- 2) Internet is the source of _____ material.
- 3) Encyclopedia are the source of _____ material.
- 4) Intercollegiate Sports Tournament are organized under the chairman of _____.
- 5) The approach of curriculum is related to _____.
- 6) _____ is the need of every type of planning in physical education organization.
- 7) Public relation are related to _____ in physical education

B) Answer in one sentence. **07**

- 1) What is the public relation?
- 2) Which is the essential records in college sports management?
- 3) State any one name of sports facilities.
- 4) Which is the first step of purchasing sports equipments?
- 5) Write any one factors influencing programme management.
- 6) Who is the secretary of interuniversity sports?
- 7) State any one name care of gymnasium hall.

Q.2 Answer the following questions. **10**

- a) Definition and Importance of sports management.
- b) Importance of curriculum research.

Q.3 Answer the following questions. (Any One) **15**

- a) What is sports management? Explain the principles and function of sports management.
- b) Write in detail the advantages of sports program management at college and school level.

Q.4 Answer the following questions. (Any One) **15**

- a) Explain the meaning and definition of curriculum?
- b) Describe the care and maintenance of Two sports facilities.

Q.5 Write short notes. (Any Four) **16**

- a) Purchases of sports equipment
- b) Public relations
- c) Encyclopedia in physical education
- d) Importance of sports magazines
- e) Principles of public relation

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
APPLIED STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07

- 1) सिग्मा स्केलला ----- असे म्हणतात.
- 2) संख्याशास्त्रात 'हिस्टोग्रॉम' हे एका ----- दर्शविले जाते.
- 3) वारंवार येणाऱ्या प्राप्तांकाला ----- म्हणतात.
- 4) संख्याशास्त्र हा शब्द ----- भाषेचा आहे.
- 5) मोड (बहुलक) हे एक ----- परिमाण आहे.
- 6) हल स्केलला ----- माईन्ट स्केल ही म्हणतात.
- 7) 130-134 चे वर्गांतर ----- आहे.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07

- 1) संख्याशास्त्रात जनसंस्था याचा अर्थ लिहा.
- 2) 'नमुना' या संज्ञाचा संख्याशास्त्रात अर्थ लिहा.
- 3) संख्याशास्त्रातील कोणत्याही दोन स्केलची नावे लिहा.
- 4) 'मीन' चे सुत्र लिहा.
- 5) 'मोड' चे सुत्र लिहा.
- 6) संभाव्यता (probability) चा अर्थ लिहा.
- 7) विचलनशिलतेची परिमाणांची दोन नावे लिहा.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10

- अ) संख्याशास्त्राची व्याख्या व कार्य लिहा.
 ब) हिस्टोग्रॉम आलेखाद्वारे स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15

- अ) खालील दिलेल्या सारणीवरून मीन काढा.

वर्गवारी	वारंवारीता
150-154	9
145-149	8
140-144	6
135-139	5
130-134	4
125-129	4
120-124	5
115-119	3
110-114	3
105-109	2
100-104	1

M=50

- ब) वरील प्रश्न क्रमांक 3(अ) चा वारंवारीता सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

अ) सिग्मा स्केल व हल स्केल मानक यातील फरक सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब) प्रश्न क्र.3(अ)च्या सारणीवरून 40%, 60%, 80% शततमक मुल्ये काढा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

अ) शारीरिक शिक्षणात संख्याशास्त्राचे महत्व लिहा.

ब) 'Z' स्केल

क) बार आकृती

ड) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे

इ) सिग्मा स्केल

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
APPLIED STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates who indent to write answer in Marathi should read English version.

Q.1 A) Fill in the blanks. 07

- 1) The sigma scale is called _____ scale.
- 2) Histogram is one the _____ representation is statistics.
- 3) The score which appear must frequently is called _____.
- 4) Statistics is _____ word.
- 5) Mode is one of the measure of _____.
- 6) Hull scale is called _____ point scale.
- 7) The class interval for 130-134 is _____.

B) Answer in one sentence. 07

- 1) What is meant by population in statistics?
- 2) Write the meaning of sample in statistics.
- 3) Write any two names of scales in statistics.
- 4) Write formula of mean.
- 5) Write formula of mode.
- 6) Write meaning of probability.
- 7) Write any two measure of Dispersion Names.

Q.2 Answer the following questions 10

- a) Write the Definition of statistics & function of statistics.
- b) Explain Histogram with Graph.

Q.3 Answer the following questions (Any One) 15

- a) Calculate the mean from the data.

CF	f
150-154	9
145-149	8
140-144	6
135-139	5
130-134	4
125-129	4
120-124	5
115-119	3
110-114	3
105-109	2
100-104	1

M=50

- b) Calculate quartile deviation from above table Q. No.3(1)

- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Differentiate between sigma scale and hull scale norms with examples.
  - b) Calculate 40%, 60% and 80% value from table of Q. No.3 (1)
- Q.5 Write short notes. (Any Four)** **16**
- a) Importance of statistics in physical Education
  - b) 'Z' scale
  - c) Bar diagram
  - d) Measure of central tendency
  - e) Sigma scale

Seat No.	
----------	--

Set P

**M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS BIO-MECHANICS AND KINESIOLOGY**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) डेल्टॉईड स्नायुची ----- सांध्यातून हालचाल होते.
  - 2) बायसेप फिमोरियस हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 3) पेक्टोरिलोस मेजर हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 4) डेल्टॉईड हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 5) रेक्टस अबडॉमिनस हा स्नायू ----- या ठिकाणी असतो.
  - 6) जेव्हा शरीराचा भाग सर्व दिशेला फिरतो तेव्हा त्यास ----- म्हणतात.
  - 7) विशिष्ट सांध्यातील कोन कमी करणे म्हणजे ----- होय.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) तरफेचे प्रकार किती?
  - 2) प्रक्षेपणाचे प्रकार किती?
  - 3) बिजागरीच्या सांध्याचे एक उदाहरण द्या.
  - 4) खुंटिच्या सांध्याचे एक उदाहरण द्या.
  - 5) रेषीय गतीची व्याख्या द्या.
  - 6) तरफेचा दुसरा प्रकार सांगा.
  - 7) उखळीच्या सांध्याचे एक उदाहरण द्या.
- प्र.2 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) न्यूटनचा गती विषयक तिसरा नियम स्पष्ट करा.
  - 2) न्यूटनचा गती विषयक दुसरा नियम स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) हवेचा विरोध उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - 2) प्रक्षेपण म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार क्रिडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) तरफ म्हणजे काय ते सांगून त्याचे क्रिडेतील महत्व लिहा.
  - 2) बल क्रिडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- 1) पाण्याचा रोध
  - 2) घर्षण
  - 3) स्पिन
  - 4) स्थिरत्व
  - 5) जिवयांत्रिकचा अर्थ

Seat No.	
-----------------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS BIO-MECHANICS AND KINESIOLOGY

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) The movement of Deltoid muscle is through _____ joint
  - 2) Biceps femoris muscles is located in _____.
  - 3) Pectoralis major muscle is located in _____.
  - 4) Deltoid muscle is located in _____.
  - 5) Rectus abdominis muscle is located in _____.
  - 6) When body parts moves in all direction it is known as _____.
  - 7) To reduce the angle of particular joint is termed as _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) How many types of Lever?
  - 2) How many types of projection?
  - 3) Give one example of Hinge joint.
  - 4) Give one example of Pivot joint.
  - 5) Define linear motion.
  - 6) State second law of Lever.
  - 7) Give one example of Ball and Socket joint.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Explain Newton Third Law of Motion.
  - 2) Explain Newton Second Law of Motion.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain Air resistance with examples.
  - 2) Explain projection and explain types of projection with example.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain Lever and its importance in sports.
  - 2) Explain Force with sports examples.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Water resistance
  - 2) Friction
  - 3) Spin
  - 4) Stability
  - 5) Meaning of Biomechanics

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ATHLETIC CARE AND REHABILITATION**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) हॅकिंगचा संबंध ----- शी आहे.
  - 2) थंड व गरम उपचार पद्धतीचा संबंध ----- शी आहे.
  - 3) मसाजचा वापर ----- करण्यासाठी केला जातो.
  - 4) 'पोंडिंगचा' चा संबंध ----- शी आहे.
  - 5) शरीरधारणेची कसोटी ----- वर घेतली जाते.
  - 6) नॉक नी हा शरीरधारणेचा ----- आहे.
  - 7) अल्ट्रासॅनिकचा संबंध ----- शी आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) चांगली शरीर धारणा म्हणजे काय ते लिहा?
  - 2) 'कायफोसिस' चा अर्थ लिहा?
  - 3) 'लार्डोसिस' चा अर्थ लिहा?
  - 4) 'पॅसिव्ह' म्हणजे काय ते लिहा?
  - 5) 'निडिंग' चा अर्थ लिहा?
  - 6) कोणत्याही दोन क्रीडा दुखापतीची नावे लिहा?
  - 7) PNF तंत्र चे पूर्ण रूप लिहा?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) करेक्टिव्ह शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये लिहा.
ब) आरोग्य शरीर धारणेची कारणे लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) शिथिलीकरणासाठी मसाजचा उपयोग काय आहे? चर्चा करा.
ब) शरीरधारणेची व्याख्या द्या. आणि चांगल्या शरीरधारणेचे मूल्य स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) हायड्रोथेरेपी व इलेक्ट्रोथेरेपी उपचार पद्धती स्पष्ट करा?
ब) क्रीडेतील दुखापतीची यादी द्या व दुखापत होऊ नये म्हणून उपाय सुचवा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) सपाट पाऊल
  - ब) मणक्याची कसोटी
  - क) शॉर्ट वेव्ह डायथर्मि
  - ड) पी एन एफ (PNF) तंत्र
  - इ) स्कौलीऑसीस (scoliosis)

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ATHLETIC CARE AND REHABILITATION

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates who intend to write in Marathi should read English.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) Hacking is related to _____.
  - 2) Cold and Hot compression is related to _____.
  - 3) Massage is an aid for _____.
  - 4) 'Pounding' is related to _____.
  - 5) The postural test is conduction _____.
  - 6) Knock knee is one of the postural _____.
  - 7) Ultrasonic is related to _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Write meaning of good Poasture.
  - 2) Write meaning of 'Kyphosis'.
  - 3) Write meaning of 'Lordosis'.
  - 4) Write meaning of passive exercise.
  - 5) Write meaning of kneading.
  - 6) Write any two name of sport injuries.
  - 7) Write full form of PNF techniques.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Write objectives of Corrective Physical Education.
  - b) Write causes of bad Posture.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Massage is an aid for relaxation.
  - b) What do you mean by posture? And explain the value of good posture.
- Q.4 Answer the following question. (Any One) 15**
- a) Explain the Hydrotherapy and Electrotherapy treatment.
  - b) List the types of sport injuries and suggest to prevent the injuries.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four) 16**
- a) Flat foot
  - b) Test of spine
  - c) Short wave diathermy
  - d) PNF Technique
  - e) Scoliosis

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MANAGEMENT AND CURRICULUM DESIGN IN PHYSICAL
EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) व्यवस्थापनाची मार्गदर्शक तत्वे ----- करिता उपयुक्त आहेत.
  - 2) इंटरनेट स्रोत हे ----- चे साहित्य आहे.
  - 3) ज्ञानकोश स्रोत हे ----- चे साहित्य आहे.
  - 4) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडास्पर्धा ----- यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडतात.
  - 5) अभ्यासक्रम ----- शी संबंधित आहे.
  - 6) शारीरिक शिक्षण संघटनांच्या प्रत्येक प्रकाराची ----- गरज आहे.
  - 7) शारीरिक शिक्षणातील जनसंपर्क ----- शी संबंधित आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) जनसंपर्क म्हणजे काय?
  - 2) महाविद्यालयीन क्रीडा व्यवस्थापनात आवश्यक नोंदी कोणत्या?
  - 3) क्रीडा सुविधेपैकी एका क्रीडा सुविधाचे नाव सांगा?
  - 4) क्रीडा साहित्य खरेदीतील पहिली पायरी सांगा?
  - 5) कार्यक्रम व्यवस्थापनावर परिणाम करणाऱ्या एका घटकाचे नाव लिहा.
  - 6) आंतर महाविद्यालयीन क्रीडास्पर्धेचा सचिव कोण असतो?
  - 7) जिमनेशियम हॉलसाठी घ्यावयाची एक काळजी?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची व्याख्या आणि महत्त्व.
ब) पाठयक्रम संशोधनाचे महत्त्व.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय? क्रीडा व्यवस्थापनाची तत्वे आणि कार्ये स्पष्ट करा.
ब) महाविद्यालय आणि शालेय स्तरावर क्रीडा कार्यक्रम व्यवस्थापनाचे फायदे कोणते सविस्तर लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) पाठयक्रमाचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करून, पाठयक्रम तयार करावयाची तत्वे स्पष्ट करा.
ब) कोणत्याही दोन क्रीडा सुविधांची काळजी व देखभालीचे वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) क्रीडा साहित्याची खरेदी
ब) जनसंपर्क
क) शारीरिक शिक्षणातील ज्ञानकोश
ड) क्रीडा मासिकांचे महत्त्व
इ) जनसंपर्काची तत्वे

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MANAGEMENT AND CURRICULUM DESIGN IN PHYSICAL
EDUCATION

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Management guidelines are careful for _____.
  - 2) Internet is the source of _____ material.
  - 3) Encyclopedia are the source of _____ material.
  - 4) Intercollegiate Sports Tournament are organized under the chairman of _____.
  - 5) The approach of curriculum is related to _____.
  - 6) _____ is the need of every type of planning in physical education organization.
  - 7) Public relation are related to _____ in physical education
- B) Answer in one sentence.** **07**
- 1) What is the public relation?
  - 2) Which is the essential records in college sports management?
  - 3) State any one name of sports facilities.
  - 4) Which is the first step of purchasing sports equipments?
  - 5) Write any one factors influencing programme management.
  - 6) Who is the secretary of interuniversity sports?
  - 7) State any one name care of gymnasium hall.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Definition and Importance of sports management.
  - b) Importance of curriculum research.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is sports management? Explain the principles and function of sports management.
  - b) Write in detail the advantages of sports program management at college and school level.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the meaning and definition of curriculum?
  - b) Describe the care and maintenance of Two sports facilities.
- Q.5 Write short notes. (Any Four)** **16**
- a) Purchases of sports equipment
  - b) Public relations
  - c) Encyclopedia in physical education
  - d) Importance of sports magazines
  - e) Principles of public relation

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) प्रशिक्षण काळात ---- मुळे थकवा येतो.
  - 2) शटलरन द्वारे ----- ही चाचणी घेतली जाते.
  - 3) डोपींग साठी ----- ही चाचणी घेतली जाते.
  - 4) फार्टलेक प्रशिक्षणासाठी ---- हा योग्य काळावधी आहे.
  - 5) खेळाडूची विशिष्ट खेळासाठी करून घेतलेली तयारी म्हणजे -----.
  - 6) ---- द्वारे अरोबिक क्षमता वाढते.
  - 7) ----- मुळे पायाची ताकद वाढते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) जास्तीत जास्त ताकद ही कोणत्या प्रशिक्षणामुळे विकसित होते?
  - 2) चक्रीय प्रशिक्षणामुळे कोणता शारीरिक क्षमता घटक विकसित होतो?
  - 3) सुक्ष्म चक्र प्रशिक्षणाचा कालावधी किती असतो?
  - 4) फार्टलेक प्रशिक्षणामुळे कोणता शारीरिक क्षमता घटक विकसित होतो?
  - 5) फार्टलेक हे कोणत्या क्रीडा प्रकाराशी जास्त निगडीत आहे?
  - 6) कोणत्या देशात फार्टलेक प्रशिक्षण प्रथम विकसित झाले.
  - 7) लवचिकतेचा अर्थ सांगा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) प्रक्षेपी पद्धती
- ब) उत्तेजक चाचणी मध्ये येणाऱ्या शोध समस्या
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ स्पष्ट करा. क्रीडा प्रशिक्षण वैशिष्ट्यपूर्ण स्पष्ट करा.
- ब) शारीरिक योग्यतेचा अर्थ स्पष्ट करून वेग आणि लवचिकता विकसित करण्याच्या प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) भार आणि अतिभार म्हणजे काय? अतिभाराची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा.
- ब) शारीरिक क्षमतेच्या घटकांची यादी करा आणि ताकत वाढविण्याच्या प्रशिक्षणाची पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) डोपींगच्या पद्धती
- ब) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम
- क) क्रीडा प्रशिक्षणाचे महत्त्व
- ड) दमदारपणा
- इ) क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्टे

Seat No.	
-----------------	--

Set P

**M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Fatigue comes during training due to _____.
  - 2) Shuttle run test measures _____.
  - 3) The test for doping is _____.
  - 4) The best season for doing Fartlek training is _____.
  - 5) The complete preparation for particular game of a player is called _____.
  - 6) Aerobic fitness is best achieved through _____.
  - 7) Leg strength can be improved _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Maximum strength can be developed through which training?
  - 2) Which fitness factor is well developed through circuit training method?
  - 3) What is the period of micro cycle training?
  - 4) Which fitness factor is well developed through Fartlek training?
  - 5) Which event is more closely related of Fartlek?
  - 6) Which country first developed the Fartlek?
  - 7) Meaning of flexibility?
- Q.2 Answer the following questions 10**
- 1) Ballistic method
  - 2) Problems in drug detection
- Q.3 Answer the following questions (Any One) 15**
- 1) Define sports training. Explain characteristics of sports training.
  - 2) Define physical fitness. Explain in detail the training method to develop speed & flexibility.
- Q.4 Answer the following questions (Any One) 15**
- 1) Define load and overload and explain the effect and causes of overload.
  - 2) List the components of physical fitness. Explain in detail method to improve strength.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Doping method
  - b) Annual training programme
  - c) Importance of sports training
  - d) Endurance
  - e) Aim and objective of sports training

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MEDICINE**

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) फ्रोजन शोल्डर ॲथलेट ----- व्यायामाशी संबंधित आहे.
  - 2) बेंच प्रेस व्यायाम खेळाडूचे ----- सुधारते.
  - 3) ----- हे समन्वयशी संबंधित मेंदूचा भाग आहे.
  - 4) बास्केट बॉल मधील ----- कौशल्य ही अधिक समन्वय कृती आहे.
  - 5) थेरेपीटीक व्यायाम ----- शी संबंधित आहे.
  - 6) क्रीडा वैद्यकशास्त्राचे महत्त्व ----- शी संबंधित आहे.
  - 7) क्रीडा वैद्यकशास्त्र ----- शी संबंधित आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) डान्सर व खेळाडू यांच्या मध्ये सर्वसाधारणपणे कोणता अस्थिभंग होतो?
  - 2) अस्थिभंग म्हणजे काय?
  - 3) खेळाडूची दुखापत व कामगिरी वाढविण्यासाठी कशाची गरज असते?
  - 4) भार तोलना मध्ये कोणते संरक्षणात्मक साहित्य वापरले जाते?
  - 5) कोणत्या दुखापतीला स्प्रेन दुखापत म्हणतात?
  - 6) ग्रीन स्टिक अस्थिभंग कशामुळे होतो?
  - 7) चालण्याचा योग्य प्रकार कोणता?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) स्ट्रेचिंग व्यायाम सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) जिम्बॉल व्यायाम स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) श्वसनाचे व्यायाम सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे महत्त्व सोईस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) जलचिकित्सा सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) सांधा निखळणे क्रीडेतील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) खांदयाच्या दुखापती
ब) गुडघ्याच्या दुखापती
क) घोट्याच्या दुखापती
ड) पोटाच्या दुखापती
इ) अस्थिभंग

Seat No.	
-----------------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MEDICINE

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) _____ refer to Frozen shoulder athlete.
  - 2) Banch Press exercise improve the _____ of the player.
  - 3) _____ part of the brain in concerned with co-ordination.
  - 4) _____ is most coordination activity in the basket ball skill.
  - 5) Therapeutic exercise is related to _____.
  - 6) Importance of sports medicine deals with _____.
  - 7) Sports medicine deals with _____.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) Which fracture is supposed to be common in Dancers and Athletes?
  - 2) What do you mean by fracture?
  - 3) Which factors is need to develop Athlete to prevent of injury and enhance performance.
  - 4) Which protective equipment is used in weight lifting?
  - 5) Which injures called sprain injuries?
  - 6) How Green Stick fracture happened.
  - 7) Which is the correct pattern of walks?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain stretching exercise.
  - b) Explain Gym ball exercise.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain in details breathing exercise.
  - b) Explain in details importance of sports medicine.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain Aquatic therapy in details.
  - b) Explain Dislocation of joints with sports examples.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Shoulder injuries
  - b) Knee injuries
  - c) Ankle injuries
  - d) Abdominal injuries
  - e) Fracture

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec 2019
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION**

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) एच.आय.व्ही. विषाणुमुळे ----- होतो.
  - 2) प्रदुषित पाण्यामुळे ----- रोग होतो.
  - 3) त्वचा विकार ----- जीवनसत्वाच्या अभावी होतो.
  - 4) सूर्य प्रकाश हा ----- चा स्रोत आहे.
  - 5) संतुलित आहारात ----- आवश्यक आहे.
  - 6) संपूर्ण शारीरिक, मानसिक आणि सामाजिक सुस्थिती म्हणजे ----- होय.
  - 7) स्नायू बळकट होण्यासाठी ----- ची अत्यंत गरज असते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) प्रथमोपचार कोणत्या सेवेशी निगडीत आहे?
  - 2) क्रीडा पौष्टिक अन्नाचे घटक कोणते?
  - 3) स्थूलता काढण्याचे सुत्र कोणते?
  - 4) वैयक्तिक स्वास्थ्य एका घटकाचे नाव सांगा.
  - 5) भारतातील आरोग्य समस्येपैकी एकाचे नाव सांगा.
  - 6) तंबाखु चघळल्याने कोणता रोग होण्याची शक्यता असते?
  - 7) पटकी हा आजार कोणत्या घटकामुळे होऊ शकतो?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) ताणाचे व्यवस्थापन स्पष्ट करा.
ब) शालेय आरोग्य शिक्षणाची भूमिका
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) वैयक्तिक आरोग्याचे शारीरिक घटक सांगून त्यांची काळजी तुम्ही कशी राखाल ते स्पष्ट करा.
ब) स्थूलता हि एक भारतातील आरोग्य समस्या आहे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) आरोग्य शिक्षणाची ध्येय, उद्दिष्टे आणि तत्वे स्पष्ट करा.
ब) आरोग्य पर्यवेक्षणाची व आरोग्य सूचना यांची व्याख्या व महत्त्व सांगा.
- प्र.5 कोणत्याही चार वर टिपा लिहा. 16**
- अ) तंबाखुचे आरोग्यावर होणारे परिणाम
ब) आरोग्य सेवा
इ) क्रीडा क्षेत्रात पौष्टिक अन्नाची भूमिका
ड) शारीरिक शिक्षणात आरोग्य शास्त्राची भूमिका
इ) पौष्टिक अन्नात पिष्टमय पदार्थाची भूमिका

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec 2019
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) HIV virus causes _____.
  - 2) Polluted water causes _____ disease.
  - 3) Skin disease is caused due to _____.
  - 4) Sunlight is a source of _____.
  - 5) Balanced diet should contain _____.
  - 6) Overall physical, mental and social well condition means _____.
  - 7) For making strong muscles _____ more needful.
- B) Answer in one Sentence** **07**
- 1) Which service is related to first aid?
  - 2) Which are the aspects of Sports Nutrition?
  - 3) What is formula of obesity?
  - 4) State any one aspect of Personal Health?
  - 5) State any one name of the health problems in India?
  - 6) Which disease affects through chewing tobacco?
  - 7) Which aspect affects to the disease of cholera?
- Q.2 Answer the following Questions** **10**
- a) Explain the stress management.
  - b) Role of health education in schools.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) State the physical Factors of personal hygiene and explain how will you maintain the care of it.
  - b) Explain the obesity is health problem in India?
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain the Aims, objectives and principles of Health Education?
  - b) State the definition and importance of Health instruction and Health supervision.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Effect of tobacco on Health
  - b) Health service
  - c) Role of nutrition in sports.
  - d) Health Science in Physical Education
  - e) Role of carbohydrates in Nutrition

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS ENGINEERING

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) न्यूटनच्या गतीविषयक दुसऱ्या नियमाला ----- असे देखील म्हणतात.
  - 2) अग्निशामक आणि बाहेर पडण्याचा मार्ग या ----- तरतुदी आहेत.
  - 3) आऊट डोअर स्टेडिअमचा पृष्ठभाग ----- प्रकारचा असतो.
  - 4) गतीमधील बदलाच्या दराला ----- म्हणतात.
  - 5) आऊट डोअर स्टेडिअम मध्ये प्रेक्षकां करिता ----- सुविधा पुरविली जाते.
  - 6) इनडोअर स्टेडिअम मध्ये प्रकाश स्रोत ----- एककात मोजतात.
  - 7) गतीविषयक नियम ----- या भौतिक शास्त्रज्ञाने प्रथम मांडले.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) शरीरात तरफेचे प्रकार किती आहेत?
  - 2) क्रीडा गतिमानता म्हणजे काय?
  - 3) टाकाऊ पाण्याचा कोणताही एक उपयोग लिहा.
  - 4) न्यूटनच्या गति विषयक नियमांच्या प्रकारापैकी एकाचे नाव सांगा.
  - 5) बलाच्या प्रकारापैकी एका प्रकाराचे नाव लिहा.
  - 6) फेकीच्या हालचालीतील एक यांत्रिक तत्वाचे नाव सांगा.
  - 7) जलतरण तलावातील पाणी शुद्धी करिता कोणता घटक वापरतात?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) मानवी शरीरात असणाऱ्या तरफांचे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) देखभालीकरिता नोंदी आणि नोंदवही उपयुक्त स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) इनडोअर स्टेडिअम यात प्रकाशस्रोत आणि आवाज पद्धती (प्रतिध्वनी मुक्त) व्यवस्था स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा इमारती मधील अत्यावश्यक बाबी सुविधा कोणत्या त्या लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) चालणे आणि फेकणे या हालचालीतील यांत्रिक तत्वे कोणती स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा इमारतीचे देखभाल धोरण उदाहरणासह सांगा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) क्रीडा गतीशीलता
  - ब) क्रीडा वसतिगृहाचे महत्त्व
  - इ) जलतरण तलावाची देखभाल
  - ड) क्रीडा उद्यान पायाभूत सुविधा आणि देखभाल
  - इ) न्यूटनचे गती विषयक नियम

Seat No.	
-----------------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS ENGINEERING

Day & Date: Friday, 29-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Newton's second law of motion is also known as _____.
  - 2) Fire extinguisher and exits are the _____ provisions.
  - 3) The type of surface of outdoor stadium is _____.
  - 4) Rate of change of motion is called _____.
  - 5) _____ facility is provided to audience in outdoor stadium.
  - 6) The light in Indoor stadium is measured in _____ unit.
  - 7) The law of motion was firstly stated by _____.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) How many types are there of body posture?
  - 2) What is meant by sports dynamics?
  - 3) Write any one use of waste water.
  - 4) State any one type of Newton's Law of Motion.
  - 5) Write any one type of force.
  - 6) State any one mechanical principle of throwing movement.
  - 7) Which aspect used to make water purify water in swimming pool.
- Q.2 Answer the following Questions** **10**
- a) Explain the types of body levers.
  - b) Explain the use of record and register for maintenance.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain the lighting arrangement and sound system (echo-free) in Indoor stadium.
  - b) Write the requirements of various in Sports Building.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain the mechanical principles of walking and throwing.
  - b) State the maintenance policy of sports building with suitable example.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Sports Dynamics
  - b) Importance of Sports Hostels
  - c) Maintenance of swimming pool
  - d) Infrastructure and maintenance of Play Park
  - e) Newton's Laws of motion

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) ----- हे सर्व सामान्य आरोग्य आणि साफल्याचे द्योतक आहे.
  - 2) ----- ही शारीरिक तंदुरुस्तीचे घटक आहे.
  - 3) सांध्याची लवचिकता ----- वर अवलंबून असते.
  - 4) डोम म्हणजे ----- होय.
  - 5) मांस हे ----- चे प्रमुख स्रोत आहे.
  - 6) रोधावरती जास्त काळापर्यंत मात करण्याची क्षमता म्हणजे ----- होय.
  - 7) लवचिकतेचे ----- प्रकार आहेत.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) शारीरिक क्षमता व्याख्या लिहा.
  - 2) शारीरिक क्षमतेच्या घटकाचे एक उदाहरण द्या.
  - 3) निरामयता म्हणजे काय?
  - 4) ॲनोरेक्सिया नर्वोसा म्हणजे काय?
  - 5) गती म्हणजे काय?
  - 6) स्थूलता म्हणजे काय?
  - 7) ताकत म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) आरोग्य क्षमतेचे घटक स्पष्ट करा.
ब) वजन व्यवस्थापन स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) हृदयश्वसन दमदारपणाचे प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
ब) लवचिकतेचे व्यायाम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) फुरसतीच्या वेळेचे शारीरिक उपक्रम स्पष्ट करा.
ब) श्वसनाचे तंत्र सोड्स्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) आहार लेबलींग माहिती
ब) अन्नाची निवड
क) उत्तेजक हालचाल
ड) आहार
इ) सेवनाचा (drugs) परिणाम

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS

Day & Date: Friday, 29-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) _____ fitness is general state of health and well being.
  - 2) Muscular _____ is one of the components of physical fitness.
  - 3) Ability to move a joint through its _____ with little resistance is called dynamic flexibility.
  - 4) DOMS means _____.
  - 5) Meat is a major sources of _____.
  - 6) An ability of muscles to overcome the resistance relatively longer duration is called as _____.
  - 7) Flexibility are _____ types.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) Define physical fitness.
  - 2) Give one an example of physical fitness components.
  - 3) What is wellness?
  - 4) What is Anorexia Nervosa?
  - 5) What is speed?
  - 6) What is obesity?
  - 7) What is strength?
- Q.2 Answer the following Questions** **10**
- a) Give the components of total health fitness.
  - b) Explain in detail weight management.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain cardio respiratory endurance training in detail.
  - b) Explain in details flexibility exercise with example.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain in details Leisure time physical activity.
  - b) Explain in details breathing technique.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Nutrition labeling information
  - b) Food choice
  - c) Warm up
  - d) Nutrition
  - e) Effects of drugs

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) मायक्रो सायकलचा कालावधी ----- आहे.
  - 2) डोपींगसाठी ----- ही चाचणी घेतली जाते.
  - 3) फार्टलेक प्रशिक्षणाचा शोध आणि स्विकार सर्व प्रथम ----- देशात केला गेला.
  - 4) शटल रन टेस्ट द्वारे ----- मापन केले जाते.
  - 5) वेट ट्रेनिंगसाठी ----- साधन वापरले जाते.
  - 6) गतीचे प्रकार ----- आहेत.
  - 7) मध्यांतर प्रशिक्षणाची ओळख ----- यांनी करून दिली.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ काय?
  - 2) प्रशिक्षण कालावधीत थकवा येण्याचे कारण कोणते?
  - 3) फार्टलेक ट्रेनिंगसाठी चांगला कालावधी कोणता?
  - 4) ताकद ओळखण्याचा महत्वाचा घटक कोणता?
  - 5) अति प्रशिक्षणामुळे काय कारणीभूत ठरते?
  - 6) लवचिकतेसाठी कोणता घटक महत्वाचा आहे?
  - 7) मध्यांतर प्रशिक्षणाचा उपयोग कशासाठी होतो?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
ब) स्पर्धात्मक कालावधी विषयी लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) शारीरिक क्षमतेच्या घटकाची यादी करा आणि ताकद वाढवणाऱ्या पध्दती स्पष्ट करा.
ब) भार आणि अतिभार म्हणजे काय? अतिभाराची परिणाम व कारणे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) क्रीडा प्रशिक्षण म्हणजे काय? क्रीडा प्रशिक्षणाच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.
ब) 'ताकत' म्हणजे काय? ताकत वाढविण्याच्या प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे
ब) उत्तेजकाचे बाह्य परिणाम
क) डोपींग
ड) उत्तेजक चाचणीमध्ये येणाऱ्या शोध समस्या
इ) मध्यान कालावधी

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENTIFIC PRINCIPLES OF SPORTS TRAINING

Day & Date: Friday, 22-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Duration of Micro Cycle is _____.
  - 2) The test for doping is _____.
  - 3) Fartlek Training was first devised and adapted in _____ country.
  - 4) Suttle Run test measures _____.
  - 5) _____ equipment is used for weight training .
  - 6) Jupes of speed is _____.
  - 7) _____ is introduced Interval training.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) What is the meaning of sports training?
  - 2) Which is reason for fatigue comes during training?
  - 3) Which is the best season for Fartlek training?
  - 4) Which is the important factors determine strength?
  - 5) What is the causes of over taring?
  - 6) Which factors are important for flexibility?
  - 7) What is used for development in interval training?
- Q.2 Answer the following Questions** **10**
- a) Explain the need and importance of sports training.
  - b) Write on completeive season.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) List the components of physical fitness. Explain in details method to improve strength.
  - b) Define load and overload and explain the efforts and causes of overload.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Define sports training and Explain various sports training method.
  - b) Define strength. Explain the training methods to improve strength.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Principles of sports training
  - b) Side effects of drugs
  - c) Doping
  - d) Problems in drugs detection
  - e) Mid season

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MEDICINE**

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) ॲक्वेटीक थेरपी ——— वर भर देते.
  - 2) ——— कृती स्थिर समतोल कृती आहे.
  - 3) ——— हे मेंदूशी संबंधित भाग आहेत.
  - 4) चालण्याचा योग्य प्रकार ——— आहे.
  - 5) प्राइस थेरपी मध्ये बर्फाचे उपयोजन ——— आहे.
  - 6) थेरेपीटीक व्यायाम म्हणजे ———.
  - 7) टर्फ बर्नस, मॅट बर्नस, फ्लोअर बर्नस आणि सिंडर बर्नस ——— साठी ओळखले जाते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) भार तोलना मध्ये कोणते संरक्षणात्मक साहित्य वापरले जाते?
  - 2) कोणत्या दुखापतीला स्प्रेन दुखावत म्हणतात?
  - 3) ग्रीनस्टिक अस्थिभंग कशामुळे होतो?
  - 4) खेळांडूची दुखापत कमी करणे व कामगिरीत वाढ होण्यासाठी कशाची गरज असते?
  - 5) गेट पृथक्करण म्हणजे काय?
  - 6) कोणते व्यायाम थिरेपीटीक व्यायामाशी जुळले आहे?
  - 7) कोणत्या क्रीडा कौशल्यात अधिक समन्वय कृती आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) समतोलाचे (Balance) प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
ब) श्वसनाचे व्यायाम स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) आयसोटोनिक, आयसोमेट्रिक व आयसोकायनेटिक व्यायाम सविस्तर लिहा.
ब) मुक्तहात (Free hand) व स्ट्रेचिंग (Stretching) व्यायाम सविस्तर करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) क्रीडेतील उदाहरणासह सांधा निखळणे सविस्तर लिहा.
ब) क्रीडा वैद्यकशास्त्राचे महत्त्व सविस्तर लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) कोपऱ्याच्या दुखापती
ब) घोट्याच्या दुखापती
क) अस्थिभंग
ड) डोक्याच्या दुखापती
इ) जिम्बॉल व्यायाम

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS MEDICINE

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Aquatic therapy focused to _____.
  - 2) _____ activity has static balance.
  - 3) _____ part of the brain is concerned with coordination.
  - 4) _____ is the correct pattern of walking.
  - 5) In PRICE therapy application of ice _____.
  - 6) Therapeutic exercises are otherwise known as _____.
  - 7) Terf burns, Mat burns, Floor burns, and Cinder burns are commonly known for _____.
- B) Answer in one sentence** **07**
- 1) Which protective equipment is used in weight lifting?
  - 2) Which injuries called Sprain Injuries?
  - 3) How green stick fracture happened?
  - 4) Which factor is need to develop Athlete to prevent of injury & enhance performance?
  - 5) What is a Gait analysis?
  - 6) Which exercises is related to therapeutic exercises?
  - 7) Which activity has the most co-ordination in the sport skill?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain Balance training exercise.
  - b) Explain Breathing exercise.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain Isotonic, Isometric and Isokinetic exercise in details.
  - b) Explain free hand exercises and stretching exercise in detail.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Explain dislocation in details with sports examples.
  - b) Explain importance of sports medicine in details.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Elbow Injuries
  - b) Ankle Injuries
  - c) Fracture
  - d) Head Injuries
  - e) Gym ball exercise

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION**

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) ध्वनि प्रदूषण ----- या उपकरणाने मोजतात.
  - 2) जागतिक आरोग्य दिन ----- या दिवशी साजरा केला जातो.
  - 3) ----- हा त्वचा रोग आहे.
  - 4) आरोग्य ही सततची ----- आहे.
  - 5) क्रीडेमुळे व्यक्तित्ते ----- आरोग्य कायम राहते.
  - 6) डब्ल्यू .एच. ओ. म्हणजे -----
  - 7) 'धूम्रपान विरोधी दिन' ----- रोजी साजरा केला जातो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) अॅनोफिलीन डासाची मादी चावल्याने कोणत्या रोगाची लागण होते?
  - 2) डेसिबल या उपकरणाने कशाची तीव्रता मोजली जाते?
  - 3) पटकी हा आजार कोणत्या घटकामुळे होतो?
  - 4) प्रथमोपचार कोणत्या सेवेशी संबंधित आहे?
  - 5) समतोल आहाराचे घटक कोणते?
  - 6) तंबाखू सेवनाने कोणता रोग होण्याची शक्यता असते?
  - 7) वैयक्तिक आरोग्य सेवेचे घटक कोणते?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) शालेय आरोग्य सेवेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
  - 2) आरोग्य आणि आरोग्य शिक्षण या संकल्पना स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) 'स्थूलपणा ही भारतातील एक आरोग्य समस्या आहे' वरील विधानाची चर्चा करा.
  - 2) आरोग्य शिक्षणाची ध्येये, उद्दिष्टे आणि तत्त्वे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) भारतीय माध्यमिक शाळेतील वैयक्तिक आरोग्य समस्या कोणत्या ते स्पष्ट करा.
  - 2) वैयक्तिक स्वास्थ्याकरिता शासन कोणकोणत्या आरोग्य सेवा पुरविते ते सविस्तर लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) आरोग्यवर अल्कोहोलचा होणारा परिणाम
  - 2) शालेय आरोग्य शिक्षणाची भूमिका
  - 3) जीवनपद्धतीचे व्यवस्थापन
  - 4) तंबाखू सेवनाचे स्वास्थ्यावर होणारा परिणाम
  - 5) ताणाचे व्यवस्थापन

Seat No.	
-----------------	--

Set P

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HEALTH EDUCATION AND SPORTS NUTRITION**

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the blanks** **07**
- 1) Sound pollution is measure through _____.
  - 2) World Health Day is celebrated on _____ day.
  - 3) _____ is a skin disease.
  - 4) Health is continuous _____.
  - 5) Sports maintain person _____ health.
  - 6) WHO means _____.
  - 7) 'Anti-smoking day' is celebrated on _____.
- B) Answer in one Sentence** **07**
- 1) Which disease affects after biting the female mosquito of Anofilin?
  - 2) What is measured through the apparatus of Decibel?
  - 3) Which aspect affects to the disease of Cholera?
  - 4) Which service is related to First aid?
  - 5) Which are the aspects of balanced diet?
  - 6) Which disease affects through tobacco?
  - 7) What are the aspects of personal health service?
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain the objectives of School Health Service.
  - b) Explain the concept of Health and Health Education.
- Q.3 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) 'Obesity is a health problem in India'. Discuss to the above statement.
  - b) Explain the aims, objectives and principles of Health Education?
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Explain the personal health problems in Indian secondary schools.
  - b) Which health services are provided by Govt. for personal hygiene? Write it in detail.
- Q.5 Write Short notes (any four)** **16**
- a) Effects of Alcohol on health
  - b) Role of health education in schools
  - c) Life style management
  - d) Effect of Tobacco on health
  - e) Management of stress

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS ENGINEERING**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना :1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) जलतरण तलावाच्या तळास ----- प्रकाराचा पृष्ठभाग असतो.
  - 2) गतीचा नियम ---- यांनी मांडला.
  - 3) आऊट डोअर स्टेडिअमचा पृष्ठभाग ---- प्रकारचा असतो.
  - 4) शरीरधारणेचे प्रकार ----- यांनी सांगितले आहेत.
  - 5) आराखडा आणि बांधकाम हे ---- प्रक्रियेचे घटक आहेत.
  - 6) जलतरण तलावाच्या स्वच्छतेसाठी ----- साहित्य वापरतात.
  - 7) प्रक्षेपासाठी ----- सुविधा इनडोअर स्टेडिअममध्ये पुरविली जाते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) न्युटनच्या गतीविषयक दूसऱ्या नियमाचे नाव सांगा.
  - 2) टाकाऊ पाणी म्हणजे काय?
  - 3) बायोमेकॅनिक्स म्हणजे काय?
  - 4) चालण्याच्या हालचालीचे कोणतेही एक यांत्रिक तत्व लिहा.
  - 5) क्रीडा अभियांत्रिकी म्हणजे काय?
  - 6) फेकीच्या हालचालीचे कोणतेही एक यांत्रिक तत्व लिहा.
  - 7) सरळ रेषीय गती म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 10
- 1) क्रीडाचे देखभाल धोरण स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडा इमारतीच्या अत्यावश्यक सुविधा कोणत्या आहेत.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- 1) जलतरण तलावाच्या गरजा कोणत्या आहेत?
  - 2) क्रीडा संदर्भातील विविध पायाभूत सुविधा स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- 1) उड्यांच्या हालचालीतील यांत्रिक तत्वे स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडा ग्रंथालय आणि संशोधन कक्षाच्या गरजा स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणतेही चार) 16
- 1) इनडोअर स्टेडिअममधील लाईटिंग व्यवस्था.
  - 2) दैनंदिन हालचालीचे जैवयांत्रिकशास्त्र
  - 3) जिम्नॅशियम ची काळजी व निगा.
  - 4) न्युटनचे गतीविषयक नियम
  - 5) इनडोअर स्टेडिअमची काळजी व निगा

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS ENGINEERING

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) The types of surface at the deep of swimming pool is _____.
  - 2) Law of motion is stated by _____.
  - 3) The type of surface of outdoor stadium is _____.
  - 4) The types of posture are stated by _____.
  - 5) Design and construction are the phases of _____ process.
  - 6) _____ equipment is used to clean swimming pool.
  - 7) _____ facility is provided to audience in Indoor Stadium.
- B) Answer in one Sentence** **07**
- 1) State the second law of Motion of Newton.
  - 2) What is meant by waste water?
  - 3) What is meant by Biomechanics?
  - 4) Write any one mechanical principle of walking movement.
  - 5) What is meant by sports engineering?
  - 6) Write any one mechanical principle of throwing movement.
  - 7) What is meant by linear motion?
- Q.2 Answer the following questions** **10**
- a) Explain the maintenance policy of sports.
  - b) Which are the emergency provision of sports Building.
- Q.3 Answer any one of the following question.** **15**
- a) What is the requirement of swimming pool?
  - b) Explain the various sports infrastructure.
- Q.4 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Explain the mechanical principle in movement of jumping.
  - b) Explain the requirement of sports Library and Research Block.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Lighting arrangement of Indoor Stadium
  - b) Biomechanics of daily activity
  - c) Maintenance of Gymnasium
  - d) Newton's law of Motion
  - e) Maintenance of Indoor Stadium

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना :1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) सूर्यप्रकाश ----- चे स्त्रोत आहे.
  - 2) लठ्ठपणामुळे ----- हा रोग होत नाही.
  - 3) अरोबिक चा अर्थ ----- असा आहे.
  - 4) अन्-अरोबिक चा अर्थ ----- असा आहे.
  - 5) हालचालीमध्ये सहजता व वेगवेगळ्या दिशेने गतीने हालचाल करणे याला ----- असे म्हणतात.
  - 6) चांगले आरोग्य असणे ही ----- तंदुरुस्ती आहे.
  - 7) लवचिकतेचे मोजमाप ----- नी केले जाते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा.
  - 2) शारीरिक क्षमतेच्या घटकांची यादी लिहा.
  - 3) अरोबिक व्यायामाचा अर्थ लिहा.
  - 4) कोणत्या शारीरिक क्षमतेच्या घटकाच्या विकासाठी इंटरव्हेल ट्रेनिंग चा वापर केला जातो.
  - 5) लवचिकता विकासाठी कोणती पद्धती उत्कृष्ट आहे.
  - 6) लघुअंतर धावकाच्या गतीमध्ये वाढ होण्यासाठी कोणत्या ट्रेनिंग पद्धतीचा वापर केला जातो.
  - 7) इंटरव्हेल ट्रेनिंग पद्धतीच्या साठी कोणता सिझन कालावधी चांगला समजला जातो.
- प्र.2 खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 10**
- 1) रिकामा वेळ आणि शारीरिक शिक्षण उपक्रम याबद्दल लिहा.
  - 2) प्रतिकार प्रशिक्षणाची तत्वे लिहा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- 1) आहाराचे लेबलिंग म्हणजे काय? कोणत्याही एका उत्पादनाच्या लेबलिंग विषयी लिहा.
  - 2) वजन व्यवस्थापनावर सविस्तर लिहा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- 1) हृदयश्वसन दमदारपणा प्रशिक्षण सविस्तर लिहा.
  - 2) लवचिकता व्यायामाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा .(कोणतेही चार) 16**
- 1) खेळाडूंचा कामगिरीवर सेवनाचा (drugs) चा परिणाम
  - 2) अन्नाची निवड
  - 3) शारीरिक तंदुरुस्ती तत्वे
  - 4) अन्नाचे मार्गदर्शन (गाईड)
  - 5) शारीरिक तंदुरुस्ती नविन प्रवाह (Current trends)

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
PHYSICAL FITNESS AND WELLNESS

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read The English paper.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Sunlight is a source of _____.
  - 2) Obesity does no causes _____.
  - 3) Aerobic means _____.
  - 4) Anaerobic means _____.
  - 5) The ability to make successive movements in different directions efficiently and rapidly refer to _____.
  - 6) _____ fitness is general state of health and wellbeing.
  - 7) Assessment of flexibility is done with the help of _____.
- B) Answer in one Sentence** **07**
- 1) Define physical fitness.
  - 2) Give one component of physical fitness.
  - 3) What is mean by Aerobic exercises.
  - 4) Interval training is used for development of which physical fitness factor.
  - 5) Give name of best method to develop flexibility
  - 6) Sprinting speed is best developed through which training method.
  - 7) In which season interval training is good time.
- Q.2 Answer the following questions** **10**
- a) Write about Leisure time physical activity.
  - b) Write principles of resistance training.
- Q.3 Answer any one of the following question.** **15**
- a) What is nutrition labelling? Give an example of any products labeling.
  - b) Write in detail on weight management.
- Q.4 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Explain cardio respiratory Endurance training.
  - b) Explain types of flexibility Exercises.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) The effect of drugs on performance
  - b) Food choices
  - c) Principles of physical fitness
  - d) Food Guide
  - e) Current trends in fitness

Seat
No.

Set P

**M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL
EDUCATION (ICT)**

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) शाळेत परीक्षांचा निकाल तयार करण्यासाठी एम.एस.ऑफीसमधील ----- हे सॉफ्टवेअर वापरतात.
  - 2) एम.एस.वर्ड. मध्ये शब्दाखाली किंवा ओळी खाली अंडरलाईन करिता ----- वर क्लिक केले जाते.
  - 3) ICT हे ----- आणि ----- तंत्रज्ञानाचे मिश्रण आहे.
  - 4) ----- हे एक आऊटपुट डिव्हाइस आहे.
  - 5) एम.एस.ऑफिस मधील ----- या सॉफ्टवेअरच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना पिक्चर, व्हिडिओज् दाखविता येतात.
  - 6) कॉपी केलेला मजकूर की-बोर्डच्या मदतीने ----- या कीज्ने पेस्ट केला जातो.
  - 7) माऊस हे ----- डिव्हाइस आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) दैनंदिन जीवनात संगणकाचा होणारा कोणता एक उपयोग लिहा.
  - 2) स्लाईड शो हा एम.एस.ऑफीसच्या कोणत्या सॉफ्टवेअरशी निगडित आहे?
  - 3) प्रिंटरच्या कोणत्याही एका प्रकाराचे नावे सांगा.
  - 4) एम.एस.वर्ड चा एक वापर सांगा.
  - 5) एम.एस.वर्ड मधील पहिला बार कोणता आहे?
  - 6) CPU म्हणजे?
  - 7) संशोधनात पॉवर पॉईंटचा होणारा एक उपयोग लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) क्रीडा क्षेत्रात पॉवर पॉईंट सादरीकरणाचे महत्त्व विशद करा.
ब) वर्ड प्रोसेसरची वैशिष्ट्ये लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) इनपुट डिवाइसची यादी करुन त्यापैकी एक स्पष्ट करा.
ब) दैनंदिन जीवनात संगणकाचा उपयोग कसा होतो ते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक शिक्षणात इंटरनेटचे काय महत्त्व ते स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) संगणकाची काळजी व देखभाल
ब) नेटवर्कचे प्रकार
क) संगणकाची प्रदान उपकरणे
ड) एम.एस.एक्सेलची वैशिष्ट्ये
इ) संभाषणाचे प्रकार

Seat No.	
-----------------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION (ICT)

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original questions in English.
 3) Figure to right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) _____ software is used prepare result sheet of exam in school.
  - 2) _____ is klicked to draw a line below the selected word or line in MS Word.
  - 3) ICT is a mixture of _____ and _____ Technology.
  - 4) _____ is a output devices.
  - 5) Pictures, videos are showed to students with the help of _____ software in MS office.
  - 6) The copied content is posted by _____ keys with the help of keyboard.
  - 7) Mouse is a _____ device.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) State any one use of computer in daily life?
  - 2) Which software is related to slide show in MS office?
  - 3) State any one type of printer.
  - 4) State any one use of MS word.
  - 5) Which is the first bar in MS word?
  - 6) CPU means.
  - 7) Write any one use of Power Point Research.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) State the importance of PowerPoint presentation in sports.
  - b) Write the features of word processor.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) List the input devices and explain any one of them.
  - b) Explain the use of computer in daily life.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the importance of Information Communication Technology in Physical Education.
  - b) Explain the importance of internet in Physical Education.
- Q.5 Write short notes (Any Four) 16**
- a) Care and maintenance of computer
  - b) Types of Networks
  - c) Output devices of computer
  - d) Features of MS Excel
  - e) Types of communication

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) मानवी समाजात खेळाची भूमिका व नियोजनाच्या विकासाच्या मूळाचा अभ्यास ----- विषयात केला जातो.
  - 2) स्त्रियांची अॅथलेटिक्समधील बदलती सांस्कृतिक प्रतिमा ही ----- वाढवण्यात मदत करते.
  - 3) ----- हे सामाजिक संस्थेचे वैशिष्ट्य आहेत.
  - 4) सामाजिकरण हे ----- निर्माण करते.
  - 5) ----- हे सामाजिक संस्थेचे वैशिष्ट्य आहे.
  - 6) क्रीडा समाजशास्त्राला ----- प्रकारची पार्श्वभूमी असावी लागते.
  - 7) क्रीडा समाजशास्त्र ----- अभ्यासावर भर देते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) चिंतेचे प्रकार किती?
  - 2) प्रेरणेचे प्रकार किती?
  - 3) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा.
  - 4) ताणाची व्याख्या लिहा.
  - 5) व्यक्तीमत्त्वाची व्याख्या लिहा.
  - 6) समाजशास्त्राची व्याख्या लिहा.
  - 7) प्रेरणेची व्याख्या लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) समूह गतीमानशीलता स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडेतून सामाजिकरण स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) क्रीडा मानसशास्त्राची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडे मधून नेतृत्व गुणाचा विकास स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) क्रीडेमधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.
  - 2) व्यक्तिमत्त्वाचा क्रीडेतून विकास स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) चिंता
  - 2) प्रेरणा
  - 3) महिलांचा क्रीडेमध्ये सहभाग
  - 4) चिंता आणि क्रीडा प्राविण्य
  - 5) मानसशास्त्रीय चाचण्याचे प्रकार

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SPORT SOCIOLOGY

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) _____ is the study of origin develop organisation and role of sports in human sociology.
  - 2) The changing cultural image of women athletes has contributed to the growth of _____.
  - 3) _____ is the characteristics of social institution.
  - 4) Socialization results in the creation of _____.
  - 5) _____ is the characteristic of social institution.
  - 6) Sports sociologists should have a background of _____.
  - 7) The focuse of sociology of sports study is _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) How many types of Anxiety are there?
  - 2) How many types of Motivation are there?
  - 3) Define Sports Psychology.
  - 4) Define Stress.
  - 5) Define Personality.
  - 6) Define Sociology.
  - 7) Define Motivation.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Explain Group Dynamic.
  - 2) Explain socialization through sports.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain need and importance of Sports Psychology.
  - 2) Explain development of Leadership through sports.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain National Integration through sports.
  - 2) Explain personality development through sports.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Anxiety
  - 2) Motivation
  - 3) Woman in sports participation
  - 4) Stress and sports performance
  - 5) Types of Psychological Test

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) मूल्य रूजवण्यासाठी ----- महत्वाचे आहे.
  - 2) महाविद्यालय परिसर स्वच्छ करणे हे ----- चे उदाहरण आहे.
  - 3) वृक्षारोपन ही ----- कृती आहे.
  - 4) मुला - मुलींना समान वागणूक म्हणजे -----.
  - 5) ----- हे राष्ट्रीय मूल्य आहे.
  - 6) ----- हे मुलभूत मूल्य आहे.
  - 7) ----- हे एक मूल्याचा प्रकार आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) ध्वनी प्रदूषणाची तीव्रता मोजण्याचे एकक काय?
  - 2) ध्वनी प्रदूषण म्हणजे काय?
  - 3) वसुंधरा दिवस कधी साजरा केला जातो?
  - 4) जागतिक पर्यावरण दिवस कधी साजरा केला जातो?
  - 5) जागतिक हवामान दिवस कधी साजरा केला जातो?
  - 6) मृदा प्रदूषणाचे एक कारण लिहा.
  - 7) कोणत्या समितीने पर्यावरण शिक्षणाचा अहवाल भारत सरकारला सादर केला?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) मूल्य शिक्षणाची उद्दिष्टे लिहा.
ब) पर्यावरण शिक्षणाचे महत्व लिहा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) हवामान प्रदूषणाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.
ब) मूल्य शिक्षणाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) पर्यावरण अभ्यासाची गरज व महत्व लिहा.
ब) ग्रामीण भागातील आरोग्य समस्या स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) जलप्रदूषण
ब) नैतिक मूल्य
क) माती प्रदूषणाचे परिणाम
ड) मूल्यांचे वर्गीकरण
इ) मूल्याची संकल्पना

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
VALUE AND ENVIRONMENTAL EDUCATION

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) _____ is important for value inculcation.
  - 2) Cleaning college campus is the example of _____.
  - 3) Plantation is activity of _____ value.
  - 4) Equal treatment of boys and girls means _____.
  - 5) _____ is Nation value.
  - 6) _____ is the core value.
  - 7) _____ is one of the type of value.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) What is the unit to measure sound pollution?
  - 2) What is sound pollution?
  - 3) When did World Earth day celebrated?
  - 4) When did World Environmental day celebrated?
  - 5) When did Metrology day celebrated?
  - 6) Give one cause of soil pollution.
  - 7) Which committee was founded to prepare report on Environment Education?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Write objective of value education.
  - b) Write importance of Environmental education.
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain causes and effects of Air pollution.
  - b) Explain Need and importance of value education.
- Q.4 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain need and importance of environmental studies.
  - b) Explain health problems in Rural area.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Water pollution
  - b) Moral value
  - c) Effect of soil pollution
  - d) Classification of value
  - e) Concept of value

Seat No.	
----------	--

Set P

M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) प्रभावी ——— ही एक द्विमार्गी प्रक्रिया आहे की, ज्यामध्ये आंतरक्रिया व प्रत्याथरण यांचा समावेश होतो.
  - 2) ॲनिमेशन फिल्मस लहान मुलांची ——— विकसित करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावतात.
  - 3) मौखिक, लिखित आणि हृदय हे ——— विविध प्रकार आहेत.
  - 4) अनुदेश तंत्र विज्ञानामध्ये ——— अध्ययन उपपतींच्या व तत्त्वांचा उपयोग केला जातो.
  - 5) अध्यापन, अनुदेशन आणि ——— तंत्रविज्ञान ही शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाची विविध रूपे आहेत.
  - 6) अध्यापन तंत्रविज्ञान आंतरभरण, प्रक्रिया ——— ही तिन्ही अंगे होतात.
  - 7) संप्रेक्षण हा शब्द लॅटीन भाषेतील ——— या शब्दापासून तयार झालेला आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) शैक्षणिक तंत्रविज्ञान कोणास एकत्रित करते?
  - 2) इनसॅट फॉर एज्युकेशन प्रकल्प कोणत्या वर्षी सुरु झाला?
  - 3) कोणत्याही एका श्राव्य साधनाचे उदाहरण द्या.
  - 4) भारतात सर्वप्रथम दूरदर्शनची सुरुवात कधी झाली?
  - 5) Technology हा शब्द कोणत्या भाषेतील शब्दापासून झालेला आहे?
  - 6) Technologia हा शब्द कोणत्या भाषेतील आहे?
  - 7) ग्रीक भाषेतील कोणत्या मुळ शब्दापासून Technology हा शब्द तयार झालेला आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) शैक्षणिक तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.
 ब) शिक्षणाचे तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) शैक्षणिक तंत्रज्ञानात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
 ब) अनुदेश तंत्रविज्ञान स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) शैक्षणिक तंत्रविज्ञानाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
 ब) माध्यमाचा अध्यापनात उपयोग स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) वर्गातील संप्रेक्षणाचा प्रभाव
 ब) श्रमचे संप्रेक्षण प्रतिमाणे
 क) शॅनन व व्हीव्हर यांचे संप्रेक्षण प्रतिमाणे
 ड) आकाशवाणीची शारीरिक शिक्षणात उपयोग
 इ) व्हिडीओ कॉन्फरसिंगचा शारीरिक शिक्षणात उपयोग

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Effective _____ is a two process including feedback and interaction.
  - 2) Animation films play an important role to develop children _____.
  - 3) Oral, written and visual these are the type of _____.
  - 4) In instructional technology _____ learning theories and principles are used.
  - 5) Teaching, instructional and _____ teaching are the _____ forms of ET.
  - 6) Teaching technology consists of input process and _____.
  - 7) Communication this word is formed from the latin word _____.
- B) Answer in one Sentence** **07**
- 1) To whom did Education Technology integrates.
  - 2) In which year Inset for Education project was initiated?
  - 3) Write one examples of Audio aids.
  - 4) In which year in India doordarshan was started?
  - 5) The word Technology is derived from, which language.
  - 6) The word technologia is in which language.
  - 7) The word 'Technology' comes from which Greek word?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Explain Educational technology.
  - b) Explain Technology of Education.
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain Role of Teacher in Educational Technology.
  - b) Explain Instructional Technology.
- Q.4 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain scope of Educational Technology.
  - b) Explain use of media in teaching.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Effectiveness of communication in classroom
  - b) Schramm's models of communication
  - c) Shanon and Weaver models of communication
  - d) Use of Radio in physical Education
  - e) Use of videoconferencing in Physical Education.

Seat
No.

M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
APPLIED STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07

- 1) फ्रिक्वेंसी पॉलीगनचा संबंध ——— शी आहे.
- 2) सिग्मा स्केलला ——— असे म्हणतात.
- 3) दोन चलांमधील संबंधाला ——— असे म्हणतात.
- 4) $L.L + \left(\frac{P \times M}{100 - cf} \right) \times i$ हे सूत्र ——— आहे.
- 5) आयतालेख ——— शी संबंधित आहे.
- 6) हल स्केलला ——— स्केल असेही संबोधतात.
- 7) 120-124 चे वर्गांतर ——— आहे.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07

- 1) संख्याशास्त्राची व्याख्या लिहा.
- 2) संख्याशास्त्रात जनसंस्था याचा अर्थ लिहा.
- 3) 'नमुना' या संज्ञाचा संख्याशास्त्रात अर्थ लिहा.
- 4) केंद्रीय प्रवृत्तीचे तीन परिमाणे कोणती आहेत? त्यांची नावे लिहा.
- 5) मोड (बहुलक) चे सूत्र लिहा.
- 6) मीन चे सूत्र लिहा.
- 7) कोणत्या ही दोन स्केल (Scale) ची नावे लिहा.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10

- अ) कोईफिशियन्ट कोरिलेशन अर्थ लिहा व रॅक डिफरन्स पध्दती बदल लिहा.
 ब) ANOVA ची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15

- अ) खालील वारंवारिता सारणीवरून मोड काढा.

वर्गवारी	वारंवारिता
80-84	9
75-79	9
70-74	8
65-69	8
60-64	7
55-59	7
50-54	4
45-49	3
40-44	3
35-39	1
30-34	1

N=60

ब) वरील प्रश्न क्र.3(अ) चा वारंवारीता सारणीवरून चर्तुथक विचलन काढा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

15

अ) 100 बी.पी.एड. विद्यार्थ्यांच्या क्रिकेट बॉल थ्रो कसोटीचे मध्यमान 75.50 मीटर व प्रमाण विचलन 1.5 मी. आहे. यावरून खालील पाईन्ट नूसार सिग्मा स्केल काढा.

पाईन्ट	कार्यमान
100	-
90	-
80	-
70	-
60	-
50	-
40	-
30	-
20	-
10	-
0	-

ब) प्रश्न क्र.3(अ) चा वारंवारीता सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

16

अ) हिस्टोग्रॉम

ब) सिग्मा स्केल

क) माहिती (Data) चे प्रकार लिहा.

ड) संख्याशास्त्राची शारीरिक शिक्षणात गरज व महत्व लिहा.

इ) पॅरामेट्रीक संख्याशास्त्र

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
APPLIED STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read original question in English.

Q.1 A) Fill in the Blanks. 07

- 1) The frequency polygon is related to _____.
- 2) The sigma scale is called _____.
- 3) The degree of relationship between two variable is called _____.
- 4) $L.L + \left(\frac{P \times M}{100} \frac{cf}{fm} \right) \times i$ is formula of _____.
- 5) Histogram is related to _____.
- 6) Hull scale is called _____ point scale.
- 7) The class interval for 120-124 is _____.

B) Answer in One Sentence. 07

- 1) Define statistics.
- 2) Write what is meant by population in statistics.
- 3) Write the meaning of sample in statistics.
- 4) Write the names of three types of measures of central tendency.
- 5) Write the formula of mode.
- 6) Write the formula of mean.
- 7) Write any two names of scales in statistics.

Q.2 Answer the following questions. 10

- a) Write meaning of co-efficient of correlation of write about rank difference method.
- b) Write concept of ANOVA.

Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15

- a) Calculate mode from following table

CI	f
80-84	9
75-79	9
70-74	8
65-69	8
60-64	7
55-59	7
50-54	4
45-49	3
40-44	3
35-39	1
30-34	1

N=60

b) Calculate quartile deviation from table Q No.3

Q.4 Answer the following questions. (Any One)

15

a) The cricket ball throw of 100 B.P.Ed students mean is 75.50 mts and so 1.5mts construct sigma scale for the following points.

Point	Performance
100	-
90	-
80	-
70	-
60	-
50	-
40	-
30	-
20	-
10	-
0	-

b) Calculate the standard deviation from Q. No.3(1) table or score.

Q.5 Write Short Notes. (Any Four)

16

a) Histogram

b) Sigma scale

c) Types of data

d) Need and important of statistics in physical Education.

e) Parametric statistics.

Seat
No.

**M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS BIO-MECHANICS AND KINESIOLOGY**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) रेक्टस फेमोरिस हा स्नायू ----- ठिकाणी असतो.
  - 2) रेक्टस अबडॉमिनस हा स्नायू ----- या ठिकाणी असतो.
  - 3) गॅस्ट्रोकिनमिअस हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 4) डेलटॉईड हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 5) पेक्टोरोलोस मेजर हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 6) बायसेप फिमोरियस हा स्नायू ----- या ठिकाणी आहे.
  - 7) डेलॉईट स्नायूची ----- सांध्यातून हालचाल होते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) प्रक्षेपणाचे प्रकार किती?
  - 2) सरकत्या सांध्याचे एक उदाहरण द्या.
  - 3) उखळीच्या सांध्याचे एक उदाहरण द्या.
  - 4) तरफेचा दुसरा प्रकार सांगा.
  - 5) रेषीय गतीची व्याख्या द्या.
  - 6) प्रोनेशन ही हालचाल कोणत्या सांध्यातून होते?
  - 7) तरफेचे प्रकार किती?
- प्र.2 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) मनगटातील सांध्यातील हालचाली स्पष्ट करा.
  - 2) कमरेच्या सांध्यातील हालचाली स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) शरीरगती शास्त्राचे ध्येय व उद्दिष्टे लिहा.
  - 2) केंद्रगामी व केंद्रोत्सर्गी बल स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालिल प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- 1) प्रक्षेपण स्पष्ट करून त्याचे प्रकार क्रिकेटातील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - 2) समतोलत्वाचे तत्वे स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- 1) पाण्याचा रोध
  - 2) हवेचा रोध
  - 3) गतिज ऊर्जा
  - 4) न्यूटनचा गती विषयक दुसरा नियम
  - 5) स्थितीज ऊर्जा

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS BIO-MECHANICS AND KINESIOLOGY

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019

Max. Marks: 70

Time: 11:30 AM To 02:00 PM

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Rectus femoris muscle is located in _____.
  - 2) Rectus abdominis muscle is located in _____.
  - 3) Gastrocnemius muscle is located in _____
  - 4) Deltoid muscle is located in _____.
  - 5) Pectoralis major muscle is located in _____.
  - 6) Biceps femoris muscle is located in _____.
  - 7) The movement of Deltoid muscle is through _____ joints.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) How many types of projection?
  - 2) Give one example of gliding joint.
  - 3) Give one example of Ball and Socket joint.
  - 4) State second law of Lever.
  - 5) Define linear motion.
  - 6) In which joint pronation is the action takes place?
  - 7) How many types of Lever?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Explain movement occurring in wrist joint.
  - 2) Explain movement occurring in hip joint.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain aims and objectives of kinesiology.
  - 2) Explain centripetal force and centrifugal force.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain projection and types of projection with sports example.
  - 2) Explain principle of stability.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Water resistance
  - 2) Air resistance
  - 3) Kinetic energy
  - 4) Newton's second law of Motion
  - 5) Potential Energy

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ATHLETIC CARE AND REHABILITATION**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) हॅकींगचा संबंध ----- शी आहे.
  - 2) शरीर धारणेची कसोटी ----- वर घेतली जाते.
  - 3) प्रमाणित उभे राहण्याचा पवित्रा ----- हा आहे.
  - 4) थंड व उष्ण उपचार पद्धतीचा संबंध ----- शी आहे.
  - 5) PNF तंत्राचे पूर्ण रूप ----- आहे.
  - 6) प्रचंड कंपन संख्या असलेल्या ध्वनि लहरी संबंध ----- आहे.
  - 7) मसाज तंत्राचा वापर ----- साठी केला जातो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) शरीरधारणेची व्याख्या लिहा.
  - 2) कोणत्याही दोन क्रिडा दुखापतीची नावे लिहा.
  - 3) कायफोसिस चा अर्थ लिहा.
  - 4) नॉक नि (Knock knee) चा अर्थ लिहा.
  - 5) पुर्नवसनाचा अर्थ लिहा.
  - 6) पॉडिंग चा अर्थ लिहा.
  - 7) मसाज म्हणजे काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) चांगल्या शरीर धारणेची मूल्ये लिहा.
ब) आयोग शरीर धारणेची कारणे लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) शिथलीकरणासाठी मसाजचा उपयोग काय आहे? चर्चा करा.
ब) सुधारात्मक शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) क्रीडा दुखापत प्रतिबंध स्पष्ट करा.
ब) PNF तंत्र आणि तत्त्वे स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) बो लेग (Bow leg) याबद्दल लिहा.
ब) लारडोसीस् याबद्दल लिहा.
क) खोलवर मसाज तंत्र
ड) थंड व गरम उपचार पद्धतीची तत्त्वे
इ) पवित्रा (शरीर धारणा) चाचणी

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ATHLETIC CARE AND REHABILITATION**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) Hacking is related to _____.
  - 2) The postural test is conducted on _____.
  - 3) _____ is the standard standing position.
  - 4) Cold and hot is related to _____.
  - 5) PNF means _____.
  - 6) Ultrasonic is related to _____.
  - 7) Use of message technique is for _____.
- B) Answer in One Sentence 07**
- 1) Define posture.
  - 2) Give any two sport injuries names.
  - 3) Give meaning of kyphosis.
  - 4) Give meaning of knock knee.
  - 5) Meaning of rehabilitation.
  - 6) Meaning of Pounding.
  - 7) Write meaning of massage.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Write value of Good posture.
  - b) Write causes of Bad posture.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Massage is an aid for relaxation discuss.
  - b) Explain objective of corrective physical Education
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain prevention of sports injuries.
  - b) Explain PNF techniques and principles.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Bowleg
  - b) Lordosis
  - c) Deep massage technique
  - d) Principles of apply cold and heat
  - e) Posture test